07/05/2024

7 Μαΐου: Εορτάζουν οι Άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη

/ Βίοι Αγίων

Η σημερινή ημέρα, Τρίτη της Διακαινησίμου, είναι αφιερωμένη στην Υπεραγία Θεοτόκο. Επίσης, σήμερα, 7 Μαΐου, εορτάζουμε το γεγονός του εν τω ουρανώ φανέντος σημείου του Τιμίου Σταυρού και τιμούμε τη μνήμη των Μαρτύρων Ακακίου, Κοδράτου και Μαξίμου, καθώς και του Οσίου Νείλου του νέου, του Μυροβλύτου. Εκ μεταθέσεως από τις 9 Απριλίου, η Αγία μας Εκκλησία τιμά τη μνήμη των νεοφανών μαρτύρων Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης.

Άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη: Οι νεοφανείς ένδοξοι Νεομάρτυρες

-

Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος

Ένα από τα μεγαλύτερα προσκυνήματα στη χώρα μας είναι και αυτό της Θέρμης Μυτιλήνης, όπου τιμώνται τρεις νεοφανείς Μάρτυρες της Εκκλησίας μας, οι άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη. Εκεί στην περίφημη Ιερά Μονή του Αγίου Ραφαήλ, βρέθηκαν, ύστερα από θαυμαστά γεγονότα, τα ιερά τους λείψανα, όπου και φυλάσσονται, αγιάζοντας τους πολυάριθμους προσκυνητές.

Πρόκειται για ένδοξους Νεομάρτυρες, οι οποίοι μαρτύρησαν αμέσως σχεδόν μετά την πτώση της Κωνσταντινουπόλεως στους Τούρκους. Ελάχιστα πράγματα γνωρίζουμε για τους βίους τους.

Ο Ραφαήλ καταγόταν από το χωριό Μύλοι της Ιθάκης, όπου γεννήθηκε το έτος 1410. Το βαπτιστικό του όνομα ήταν Γεώργιος και το επώνυμό του Λάσκαρης ή Λακαρίδης. Ο πατέρας ονομαζόταν Διονύσιος. Κατατάχτηκε στον βυζαντινό στρατό, όπου αποφάσισε να κάνει καριέρα στρατιωτικού. Έφτασε μάλιστα και σε μεγάλο αξίωμα. Όμως η γνωριμία του με κάποιον άγιο ασκητή, ονόματι Ιωάννη, τον μύησε στην πνευματική ζωή και στην κατά Χριστόν βιωτή.

Κάποια Χριστούγεννα ο άγιος ασκητής γέροντας είχε πάει στο στρατόπεδο να λειτουργήσει, να κηρύξει και να εξομολογήσει τους στρατιώτες, ο Γεώργιος, τριανταπέντε χρονών τότε, ενθουσιάστηκε από τα λόγια του γέροντα και πήρε την απόφαση να εγκαταλείψει τη στρατιωτική καριέρα και να αφοσιωθεί στην Εκκλησία. Μάλιστα λίγες ημέρες μετά, κατά την εορτή των Θεοφανείων, όταν ο γέροντας είχε επισκεφτεί και πάλι το στρατόπεδο, αποχαιρέτησε τους συναδέλφους του και ακολούθησε τον μοναχό. Αποφάσισε να γίνει μοναχός και έλαβε το όνομα Ραφαήλ. Ήρθε στην Αθήνα, όπου η επιθυμία του πραγματοποιήθηκε και μάλιστα του προτάθηκε να χειροτονηθεί πρεσβύτερος. Αργότερα του απονεμήθηκε και το οφίκιο του αρχιμανδρίτη.

Λίγο πριν την άλωση, επισκέφτηκε την Κωνσταντινούπολη όπου τον δέχτηκε ο Οικουμενικός Πατριάρχης, ο οποίος τον έστειλε στη Γαλλία, στην πόλη Μορλαί, για θεολογικές σπουδές. Αργότερα ήρθε ξανά στην Αθήνα, ως ιεροκήρυκας. Λειτουργούσε στο ναό του Αγίου Δημητρίου Λουμπαδιάρη και συνήθιζε να κηρύττει στο λόφο του Φιλοπάππου. Περί το 1450 έφυγε για τη Μακεδονία, όπου περιπλανιόταν, κηρύττοντας το Ευαγγέλιο και ενθαρρύνοντας τους πιστούς, από τα επερχόμενα δεινά. Αποφάσισε τελικά να μονάσει σε κάποιο μέρος της Θράκης, που δεν γνωρίζουμε.

Μαζί του είχε και τον πιστό υποτακτικό του Νικόλαο, τον οποίο είχε γνωρίσει στη Γαλλία και ο οποίος γεννήθηκε, άγνωστο πότε, στη Θεσσαλονίκη ή κατ' άλλους στους Ράγους της Μηδίας της Μ. Ασίας και ήρθε μικρός, με την οικογένειά του στη Θεσσαλονίκη, όπου μεγάλωσε και σπούδασε. Από μικρός είχε τη λαχτάρα να ενδυθεί το μοναχικό σχήμα και να υπηρετήσει την Εκκλησία. Εκάρη μοναχός και αργότερα χειροτονήθηκε διάκονος και ουδέποτε εγκατέλειψε τον Ραφαήλ.

Από την ιστορία γνωρίζουμε πως η κατάκτηση του ελλαδικού χώρου από τους ασιάτες Οθωμανούς γινόταν σταδιακά από τις αρχές του 15ου αιώνα. Η τραγική πτώση και άλωση της Βασιλεύουσας υπήρξε ο τυπικός επίλογος και το τέλος της ένδοξης χιλιόχρονης βυζαντινής αυτοκρατορίας (για να κυριολεκτούμε: η κατάλυση του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους). Οι πρώην ελεύθεροι λαοί της χριστιανικής αυτοκρατορίας, οι οποίοι απολάμβαναν την ελευθερία και την ασφάλεια του θεόσωστου Κράτους, τώρα βρίσκονται κάτω από στυγνή τυραννία. Το χειρότερο κακό ήταν ότι οι βάρβαροι ασιάτες μουσουλμάνοι Οθωμανοί δεν σέβονταν την Ορθόδοξη πίστη των κατακτημένων Ρωμιών και ασκούσαν πιέσεις και μαρτύρια προκειμένου να τους αναγκάσουν να εξισλαμιστούν και άρα να τουρκέψουν, αφού ο κύριος συνδετικός κρίκος τους με την Ρωμαίικη συνείδησή τους ήταν η Ορθόδοξη Πίστη.

Ο Ραφαήλ, μαζί με τη συνοδεία του, μπροστά σε αυτή την δραματική κατάσταση, πήραν τη μεγάλη απόφαση να φύγουν από τη Θράκη, διότι εκεί κινδύνευαν περισσότερο. Αποφάσισαν να μετακομίσουν στην νήσο Λέσβο, η οποία δεν είχε πέσει ακόμα στα χέρια των Τούρκων. Από το λιμάνι της Αλεξανδρουπόλεως πήραν το καράβι για τη Μυτιλήνη. Διάλεξαν την παλαιά Ιερά Μονή του Γενεσίου της Θεοτόκου να εγκατασταθούν και να μονάσουν. Η Μονή βρισκόταν στο χωριό Θέρμη, στις πρόποδες του λόφου Καρυές στην οποία υπήρχε ένας γέρος μοναχός, ονόματι Ρουβείμ. Στα 1235 είχαν επιδράμει στη Μονή Σαρακηνοί πειρατές, οι οποίοι, αφού τη λεηλάτησαν, σκότωσαν, με φρικτά βασανιστήρια και απερίγραπτες βιαιότητες τις μοναχές, με επικεφαλής την ηγουμένη Ολυμπία, στις 11 Μαΐου του

ιδίου έτους και είχαν κάψει τη Μονή. Αφού, λοιπόν ανακαίνισαν την παλιά γυναικεία Μονή, εξέλεγη ηγούμενος ο Ραφαήλ και ζούσαν θεοφιλώς.

Αλλά το έτος 1463 η Λέσβος έπεσε και αυτή στα χέρια των Οθωμανών κατακτητών. Ακολούθησαν άγριες σφαγές και λεηλασίες. Κάποτε έφτασαν και στη Μονή των Καρυών. Ήταν το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης. Συνέλαβαν τον Ραφαήλ και τον Νικόλαο, τους οποίους υπέβαλαν σε απάνθρωπα βασανιστήρια και ταπεινώσεις. Τον Ραφαήλ τον πήραν τραβώντας από τα μαλλιά και τα γένια, τον κρέμασαν σε ένα δένδρο και τον τρυπούσαν με τα αιχμηρά όπλα τους. Κατόπιν άναψαν φωτιά και τον έκαιγαν σιγά – σιγά. Στο τέλος του πριόνισαν το στόμα και έτσι παρέδωσε την ψυχή του ο ηρωικός Μάρτυρας του Χριστού. Ο Νικόλαος πέθανε από συγκοπή καρδιάς από τους βασανισμούς, δεμένος σε ένα δένδρο.

Μαζί τους μαρτύρησε και η δωδεκάχρονη Ειρήνη, κόρη του προεστού της Θέρμης Βασιλείου. Της έκοψαν το χέρι και την έκλεισαν σε πιθάρι και την έκαψαν, μπροστά στα μάτια των γονέων της. Μετά Μαρτύρησαν ο πατέρας της Βασίλειος, η μητέρα της Μαρία, το πέντε ετών παιδί τους Ραφαήλ, η ανεψιά τους Ελένη, ο δάσκαλος Θεόδωρος και ο ιατρός Αλέξανδρος. Το μαρτύριό τους έγινε στις 9 Απριλίου του 1463, την Τρίτη της Διακαινησίμου. Τα σώματά τους έμειναν άταφα για μέρες και κατόπιν κάποιοι ευσεβείς τα έθαψαν εντός της Μονής.

Τα ιερά τους λείψανα βρέθηκαν κατόπιν θαυματουργικών οραμάτων στη Θέρμη της Μυτιλήνης το 1959 και το 1960. Η μνήμη τους εορτάζεται την Τρίτη της Διακαινησίμου.